

Seçmen Davranışının Çok Katmanlı Yapısı: İstanbul Bağcılar İlçesi Örneği¹

The Multilayered Structure of Voter Behavior: The Example of Bağcılar District in Istanbul

Tuğce KABA ^a

Ömer ÇAHA ^b

Öz

Bu çalışma, İstanbul'un Bağcılar ilçesinde alt gelir grubunda yer alan mahallelerde yaşayan seçmenlerin oy verme davranışlarını incelemektedir. Nicel araştırma yöntemiyle yürütülen çalışmada 210 katılımcıya anket uygulanmış ve parti yakınlığı ve tercihleri ile bu tercihleri şekillendiren etkenler analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları, alt gelir gruplarında siyasal kimlik ve parti bağlılığının belirleyici faktörler olduğunu, ancak gençlerde bu bağlılığın zayıf olduğunu göstermiştir. Bu durum özellikle genel seçimlerle Cumhurbaşkanlığı seçiminde kendini göstermektedir. Yerel seçimlerde de aday profili ve hizmet memnuniyeti önemli olmakla birlikte, parti kimliği belirleyiciliğini büyük ölçüde korumuştur. Cinsiyet, yaş ve eğitim değişkenlerinin oy davranışını farklı yönlerde etkilediği görülmüş, özellikle yaş ve eğitim düzeyinin siyasal yönelimde farklı yönelişlere yol açtığı ortaya konmuştur. Genel olarak

¹ Bu makale İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde yürütülen yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

^a Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, kabatugcee@gmail.com, ORCID ID: 0009-0006-3713-5277.

^b Prof. Dr., İstanbul Ticaret Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, omercaha@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-0226-9543

Bu makaleye atfı için/To cite this article: Kaba, T. ve Çaha, Ö. (2026). Seçmen Davranışının Çok Katmanlı Yapısı: İstanbul Bağcılar İlçesi Örneği. Toplum ve Kimlik Dergisi, 3(1), 1-29. Doi: 10.5281/zenodo.18436679

Geliş Tarihi (Received): 17.10. 2025 / Kabul Tarihi (Accepted): 05.01.2026

çalışma, alt gelir gruplarının oy davranışının ekonomik kırılganlık, kültürel değerler ve siyasal kimlik bağlamında şekillenen çok katmanlı bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar kelimeler: Bağcılar İlçesi, oy verme davranışı, seçmen tercihleri, siyasal partiler, siyasal kimlik, yerel seçimler, alt gelir grupları.

Abstract

This study examines the voting behavior of voters living in the lower-income groups living in the neighborhoods of the Bağcılar district of Istanbul. Using quantitative research methods, the study surveyed 210 participants, analyzing party affiliation, preferences in presidential and local elections, and the factors shaping these preferences. The result of the investigation indicates that political identity and party loyalty remain strong determinants among lower-income groups, but this loyalty has weakened among younger generations, particularly in general and presidential elections. In local elections, while candidate profile and service satisfaction are important, party identity largely maintains its determinant role. Gender, age, and education variables have been found to influence voting behavior in different ways. In general, the study demonstrates that voting behavior in lower-income groups has a multilayered structure shaped by economic vulnerability, cultural values, and political identity.

Keywords: Bağcılar District, voting behavior, voter preferences, political parties, political identity, local elections, lower-income groups.

1. Giriş

Oy verme davranışı, sadece seçim dönemlerinde ortaya çıkan tercihleri değil, aynı zamanda bireylerin siyasal kimlikleri, ideolojik eğilimleri, adaylara yönelik algıları ve uzun dönemli parti bağlılıklarını da kapsayan geniş bir kavramdır. Bu sebeple, oy davranışını açıklamaya çalışan sosyolojik, psikolojik ve ekonomik tercih modelleri hem bireysel hem de yapısal unsurların siyasi karar alma süreçlerine nasıl yansıdığını anlamada önemli teorik araçlar sunmaktadır. Özellikle yoğun göç alan ve sınıfsal hareketliliğin belirgin olduğu bölgelerde, oy davranışı ekonomik beklentiler, kimliksel aidiyetler, hizmet memnuniyeti ve liderlik algısı gibi değişkenlerin kesişiminde şekillenmektedir.

Bu çalışmanın temel problemi gelir durumunun oy davranışına etkisi olup olmadığıdır. Çalışma kapsamında katılımcıların parti yakınlıkları, Cumhurbaşkanlığı seçimindeki tercihleri, Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve İlçe Belediye Başkanlığı seçimlerinde verdikleri oylar analiz edilmiş, siyasal eğilimlerin demografik ve sosyoekonomik faktörlerle ilişkisi ortaya konulmuştur. Cinsiyet, yaş ve eğitim gibi değişkenler üzerinden yapılan karşılaştırmalar, oy davranışının farklı toplumsal gruplar arasında nasıl farklılaştığını göstermeyi amaçlamaktadır.

Bağcılar ilçesinin alt gelir grupları örneği, Türkiye’de alt sınıf seçmen gruplarının oy tercihlerini anlamada iki nedenle önemlidir. Birincisi, ilçenin göçle şekillenen demografik yapısı, siyasal aidiyetlerin nesiller arasında değişip değişmediğini gözlemlemeye elverişli bir zemin oluşturmaktadır. İkincisi, ilçedeki yoğun alt sınıf nüfusu, ekonomik kırılganlıkların oy verme davranışına ne ölçüde etki ettiğini inceleme imkânı sunmaktadır. Bu doğrultuda çalışma hem ulusal seçimlerdeki eğilimleri hem de yerel yönetim anlayışına ilişkin memnuniyetin oy davranışlarına nasıl yansıdığını değerlendirmektedir.

Dolayısıyla, Bağcılar ilçesinde gerçekleştirilen bu çalışma oy davranışının çok katmanlı yapısını ortaya koymayı, demografik faktörlerin oy tercihlerine nasıl yön verdiğini açıklamayı ve Türkiye’nin kentleşme sürecinde şekillenen yeni sosyo-politik dinamikler hakkında bütüncül bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle çalışma, hem literatürdeki oy davranışı analizlerine katkı sunmaktadır hem de yerel siyaseti anlamaya yönelik güncel bir perspektif geliştirmektedir.

2. Seçmen Davranışı ve Siyasi Katılım

Demokrasi, uygulamada farklı biçimlerde yorumlanabilen, kuramsal olarak da çok sayıda tanıma sahip bir siyasal sistem anlayışını ifade eder. En sade haliyle demokrasi, “halkın kendi kendisini yönetmesi” anlamına gelmektedir. Sözcüğün kökeni, Yunancada “halk” anlamına gelen *demos* ile “iktidar” veya “yönetim” anlamına gelen *kratos* kelimelerinin birleşiminden doğmuştur ve bu birleşim halk egemenliği fikrini temele almaktadır (Çetin, 2015). Demokratik rejimlerde halkın yönetime katılımını sağlayan en temel araç “adil ve özgür” seçimlerdir. Seçimler, sadece yöneticilerin belirlenmesi süreci değil, aynı zamanda halkın siyasal iradesinin somut bir biçimde ortaya çıktığı bir mekanizmadır. Bu sebeple, demokrasinin işleyişinde seçimlerin vazgeçilmez bir araç olduğu söylenebilir. Demokratik sistemlerde iktidarın belirlenmesinde oy davranışı belirleyici rol oynar. Dolayısıyla seçmenin kim olduğu ve nasıl davrandığı demokratik süreçlerin anlaşılmasında önemli bir unsurdur.

Seçim kavramı, en genel tanımıyla, demokratik yönetim süreçlerinde yurttaşların tercihleri doğrultusunda kamu görevini üstlenecek kişi ya da kişilerin belirlenmesi süreci olarak adlandırılabilir (Kaynak, 2022). Ersin Kalaycıoğlu'nun belirttiği üzere seçimler siyasal otorite kadrolarının değişimini sağlayan yöntemler içinde en barışçıl mekanizmadır (Kalaycıoğlu, 1984). Bu yönüyle seçimler demokratik meşruiyetin sürekliliğini sağlayan en önemli araçtır. Seçmen ise demokratik bir ülkede yasal çerçeve içinde oy kullanma hakkına sahip ve bu hakkı anayasal güvence altında bulunan vatandaştır. Oy davranışı, demokrasinin işleyişini belirleyen temel unsurlardan biridir. Vatandaşların siyasal süreçlere katılımı yalnızca seçimlerde oy kullanmakla sınırlı değildir. Bireylerin siyasal tutumları, değerleri ve eylemleri de bu sürecin bir parçasıdır. Dolayısıyla oy davranışı, bireylerin ulusal düzeyde yönetimde söz sahibi olacak kişi veya partilere yönelik tutum ve tercihlerini kapsar (Arslan, 2020).

Başka bir deyişle, oy davranışı, vatandaşların siyasal sistemle kurdukları ilişkinin bir yansımasıdır. Bu davranış, toplumsal aidiyetlerden ekonomik beklentilere, ideolojik yönelimlerden lider imajına kadar pek çok değişkenin etkisiyle şekillenir. Seçmen, yalnızca oy verme eylemiyle değil, siyasal tartışmalara katılım, kampanya sürecine dahil olma ya da sosyal medya üzerinden görüş bildirme gibi dolaylı yollardan da siyasal sürecin aktif bir öznesi haline gelir. Bu noktada, Duverger'in parti sistemleri üzerine yaptığı klasik sınıflandırma, oy davranışını anlamak açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır. Duverger'e göre, parti sistemleri ve seçim mekanizmaları seçmenlerin davranışlarını doğrudan etkiler. Tek partili sistemlerde seçmen tercihleri sınırlanmaktadır ve bu durum genellikle rejime yönelik bir destek gösterisine dönüşmektedir. İki partili sistemler ise seçmen kararlarını netleştirerek hükümet istikrarını artırırken küçük partilerin temsil imkânlarını azaltır. Buna karşılık, çok partili sistemler geniş temsil olanağı sunmakla birlikte, koalisyon zorunluluğu nedeniyle yönetim süreçlerini karmaşıktırabilmektedir. Duverger ayrıca seçim sistemlerinin bu dinamikleri şekillendirdiğini vurgular. Bu bağlamda, çoğunluk sistemleri iki partili yapıları teşvik ederek kutuplaşmayı artırırken, nispi temsil sistemleri daha fazla partinin temsiline ve seçmen çeşitliliğinin yansımasına olanak tanır. Partilerin aday belirleme süreçleri, lider etkisi ve parti içi demokratik işleyiş düzeyi, seçmen güveni ve davranışları üzerinde doğrudan belirleyicidir (Duverger, 1962).

Oy davranışını şekillendiren faktörler, toplumsal ve siyasal koşullara bağlı olarak zaman içinde değişkenlik gösterebilir. Oy verme davranışı hem kısa vadeli hem de uzun vadeli etkenlerle biçimlenir. Kısa vadeli etkiler belirli bir seçime özgüdür ve genellikle kalıcı eğilimleri yansıtmaz. Bu bağlamda, ekonomik göstergeler, örneğin işsizlik, enflasyon veya hükümetin

ekonomik performansına ilişkin algı, seçmen davranışını doğrudan etkileyen unsurlar arasında yer alır. Parti liderlerinin kişisel özellikleri, karizmaları ve medyadaki yansımaları da seçmen kararlarını kısa vadede yönlendirebilir. Ayrıca seçim kampanyalarının içeriği, süresi ve tarzı da kısa vadeli etkiler arasında sayılabilir. Kamuoyu araştırmaları ve medya yayınları, kampanyaların gidişatını şekillendiren önemli faktörlerdendir (Heywood, 2018).

Oy davranışını açıklamak üzere literatürde dört temel yaklaşım öne çıkar. Sosyolojik model, oy davranışını sınıf, din, etnik köken gibi toplumsal aidiyetlerle açıklar. Parti kimliği modeli, seçmenlerin belirli bir partiye yönelik uzun süreli psikolojik bağlılık geliştirdiğini savunur (Filiz, 2019). Ekonomik oy verme modeli, seçmenleri rasyonel bireyler olarak görür ve onların siyasal tercihlerinde fayda-maliyet analizi yaptıklarını varsayar (Doğan & Tokgöz, 2022). Buna göre birey kendisine en fazla yarar sağlayacak seçeneğe yönelir. Stratejik oy verme teorisi ise bu rasyonel temeli koruyarak seçmenlerin istedikleri sonuca ulaşabilmek için bazen desteklemedikleri bir partiye oy verebileceklerini ileri sürer. Bu yaklaşım, seçmenlerin yalnızca bireysel çıkarlarını değil, seçim sisteminin yapısal sonuçlarını da dikkate aldıklarını gösterir (Ünal, 2016).

2.Bağcılar’da Toplumsal, Siyasal ve Ekonomik Profil

İstanbul’un Bağcılar ilçesi, tarihsel olarak Osmanlı İmparatorluğu döneminde Rum halkının yaşadığı Mahmutbey Nahiyesi’ne bağlı köylerden biri olarak var olmuştur. Mahmutbey Nahiyesi, İstanbul’un en eski yerleşim merkezlerinden biri olup 11 köyden oluşmaktaydı. Bu köylerden Avaz, Ayapa, Ayayorgi, Çıftıburgaz, Vidos ve Yenibosna, zamanla isim değişikliklerine uğrayarak Ayapa Kirazlı, Litros Esenler, Vidos Güngören, Ayayorgi Kayabaşı, Nifos Kocasinan ve Çıftıburgaz adlarını almış ve süreç içinde bu bölge Bağcılar’a dönüşmüştür (Salkım, 2012).

Cumhuriyet’in ilk yıllarında yaşanan mübadeleyle birlikte bölgenin demografik yapısı köklü bir değişime uğramıştır. 1924 yılında Selanik’ten gelen Türk mübadiller Mahmutbey ve çevresine yerleştirilmiş, 1929’da ise Bulgaristan’ın Varna şehrinden gelen Türkler Çıftıburgaz Çiftliği olarak bilinen alana iskân edilmiştir (Şenel, 2014). 1939 yılında üzüm bağlarının bolluğundan dolayı “Bağcılar Köyü” adını alan yerleşim yeri, 1975’te kısa süreliğine “Yeşilbağ” olarak anılmış, ancak 1980 askeri darbesi sonrası yeniden “Bağcılar” adını almıştır. 1970’lerden itibaren Anadolu’nun farklı bölgelerinden gelen yoğun göç dalgaları, ilçenin nüfusunu hızla artırmış ve 3 Haziran 1992 tarihli kanunla Bağcılar, resmi olarak ilçe statüsüne

kavuşmuştur. Bu tarihsel süreç, ilçeyi hem göç hem de kültürel çeşitlilik açısından İstanbul'un en özgün yerleşimlerinden biri haline getirmiştir (Çaycı, 2024).

Günümüzde Bağcılar ilçesi, İstanbul'un Avrupa Yakası'nda 22 kilometrekarelik bir alanda yer almakta olup 735 bine yaklaşan nüfusuyla kentin en kalabalık üç ilçesinden biridir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2024 verilerine göre ilçe nüfusu 713.594 olup bunun 361.158'i erkek, 352.436'sı kadındır. Bu oranlar Bağcılar'ı Türkiye'nin 9'uncu, İstanbul'un ise 3'üncü en kalabalık ilçesi konumuna taşımaktadır (Bağcılar Belediyesi, 2024).

Bağcılar, göç hareketlerinin etkisiyle kültürel çeşitliliğin en belirgin biçimde gözlemlendiği ilçelerden biridir. Balkanlar'dan gelen Türk nüfusuna zamanla Kazakistan'dan gelen Kazak Türkleri ve Türkiye'nin farklı illerinden gelen göçmenler eklenmiştir. Günümüzde ilçede yaklaşık 42 bin mülteci de yaşamaktadır (Kıskaç, 2020). Bu çeşitlilik, Bağcılar'ı "Türkiye mozaiki" olarak nitelendirilebilecek bir sosyal dokuya dönüştürmektedir.

Ekonomik ve mekânsal açıdan bakıldığında, Bağcılar'ın gelişiminde ulaşım ağları entegrasyonu belirleyici olmuştur. İlçe, havalimanlarına, köprülere ve ana arterlere bağlanan otoyolların kesişim noktalarında yer almakta, aynı zamanda 9 metro ve 1 tramvay hattı ile İstanbul'un raylı sistem ağına entegre bir konumda bulunmaktadır. Bu özellik, ilçeyi hem ticari hem de ulaşım açısından stratejik bir merkez haline getirmiştir (Bağcılar Belediyesi, 2024).

Sosyo-kültürel açıdan Bağcılar Belediyesi'nin eğitim, kültür ve sosyal hizmet alanındaki faaliyetleri, ilçenin toplumsal dönüşümüne önemli katkılar sunmaktadır. Belediye, eğitime verdiği önem doğrultusunda birçok okul inşa etmiş, bazılarını da hayırsever iş insanlarının desteğiyle ilçeye kazandırmıştır. Belediye, eğitimde fırsat eşitliğini artırmak amacıyla sınıf mevcutlarını 30 öğrenciyle sınırlandırmayı hedeflemekte; tüm okullara bilgisayar ve projeksiyon cihazı desteği sağlamaktadır. İlçenin 22 mahallesinde faaliyet gösteren Fuat Sezgin Bilim Merkezi, 8D Planetaryum, Mahmutbey Bilgi Evi, Gözlem Evi ve Enderun Yetenekli Çocuklar Merkezi gibi yapılar, gençlerin bilim ve teknolojiye erişimini kolaylaştırmaktadır.

Aynı zamanda 2011 yılında açılan Feyzullah Kıyıklık Engelliler Sarayı, engelli bireylerin sosyal, kültürel, sanatsal ve mesleki gelişimlerine katkı sağlayan özgün bir kurumdur. Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ise belirli yaş gruplarındaki bireylerin tedavi ve uyum süreçlerine destek vermektedir. 2005 yılında hizmete giren Halk Sarayı, modern ve klasik mimariyi buluşturan yapısıyla nikâh, düğün ve kültürel etkinliklere ev sahipliği yaparken; Gençlik Merkezi ve Kültür Merkezleri bünyesindeki kütüphaneler, spor alanları ve internet

erişimi, halkın sosyal yaşamını destekleyen mekânlar olarak öne çıkmaktadır (Bağcılar Belediyesi, 2024).

Sözelimi Bağcılar, tarihsel süreç içinde göçlerle biçimlenmiş, demografik açıdan son derece heterojen, ekonomik olarak orta-alt gelir gruplarının yoğunlaştığı, sosyal hizmet kapasitesi gelişen ve siyasal olarak muhafazakâr eğilimlerin baskın olduğu bir ilçedir. Ulaşım ağlarına entegrasyonu, yoğun nüfusu ve çeşitliliğiyle İstanbul'un en dinamik alanlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Tüm bu özellikler, Bağcılar'ın farklı toplumsal, kültürel ve ekonomik unsurların bir arada bulunduğu çok katmanlı bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

3.Araştırmaya Katılanların Demografik ve Sosyal Profili

Çalışmanın örnekleme, İstanbul'un Bağcılar ilçesinde yer alan Kirazlı, 15 Temmuz ve Demirkapı mahallelerinde yaşayan toplam 210 katılımcıdan oluşmaktadır. Her üç mahalleden 70'er kişi ile görüşülmesi, örneklemin mekânsal temsiliyetini artırmış ve mahalleler arası farklılıkların karşılaştırılmasına imkân tanımıştır. Katılımcılar farklı yaş grupları, eğitim düzeyleri ve mesleklerden bireylerden oluşmaktadır ve bu yönüyle örneklem mahallelerin demografik yapısını yansıtmaktadır.

Tablo 1: Demografik Özellikler

		N	%
Cinsiyet	Kadın	97	46,2
	Erkek	113	53,8
Yaş	18-25	46	21,9
	26-35	64	30,5
	36-45	46	21,9
	46-60	33	15,7
	61+	21	10,0

Eğitim	Okula gitmedi	6	2,9
	İlkokul/ortaokul	61	29,0
	Lise	57	27,1
	Üniversite	86	41,0
Meslek	İşçi	69	32,9
	Memur	20	9,5
	Esnaf	32	15,2
	Tüccar/İşletme sahibi	13	6,2
	Öğrenci	15	7,1
	Ev kadını	14	6,7
	Emekli	14	6,7
	İş arayan	23	11,0
	Diğer	10	4,8
Toplam		210	100

Çalışmaya katılan 210 kişinin demografik dağılımı, Bağcılar'ın düşük sosyoekonomik düzeydeki mahallelerinde yaşayan seçmen profilini anlamak açısından önemli veriler sunmaktadır. Cinsiyet dağılımı incelendiğinde, katılımcıların yüzde 46,2'sinin kadın, yüzde 53,8'inin erkek olduğu görülmektedir. Bu dağılım, örneklemin cinsiyet açısından dengeli bir yapıya sahip olduğunu ve saha uygulamasında belirgin bir cinsiyet kaymasının ortaya çıkmadığını göstermektedir.

Yaş dağılımı, araştırmaya katılanların ağırlıklı olarak genç ve orta yaş gruplarında yoğunlaştığını göstermektedir. Örneklemin yaş dağılımı, özellikle çalışabilir nüfusun ve genç kuşakların araştırmada daha görünür olduğunu, dolayısıyla oy davranışında genç seçmen eğilimlerinin önemli bir belirleyici olabileceğini göstermektedir.

Eğitim düzeyi açısından örneklem heterojen bir yapı sunmaktadır. Katılımcıların yüzde 2,9'u okula gitmemiş, yüzde 29'u ilkokul ya da ortaokul, yüzde 27,1'i lise, yüzde 41'i ise üniversite eğitimine sahiptir. Araştırmada üniversiteye halihazırda devam edenler de üniversite eğitimine sahip olanlar kategorisinde toplanmıştır. Üniversite eğitimi oranının yüzde 41 gibi görece yüksek çıkması dikkat çekicidir. Bağcılar'ın alt gelir gruplarının yoğun olduğu bilinen mahallelerinde bu oranın ortaya çıkması, günümüz Türkiye'sinde eğitim düzeyi ile gelir düzeyi arasındaki ilişkinin giderek zayıfladığına işaret etmektedir. Üniversite mezunları arasında

işsizliğin yüksek olması, nitelikli genç nüfusun alt gelir grupları içinde yer almasına yol açmakta ve bu da eğitim seviyesinin ekonomik statüyü tek başına belirleyemediğini göstermektedir.

Meslek dağılımı, araştırmanın odaklandığı alt gelir gruplarını doğrudan yansıtır niteliktedir. Katılımcıların mesleki dağılımı, özellikle ücretli çalışanların ve küçük ölçekli ekonomik faaliyette bulunanların örnekleme ağırlık kazandığını göstermektedir. İşçi ve esnaf oranlarının yüksekliği, araştırmanın alt sınıfların oy davranışına odaklanma amacını destekleyen önemli bir bulgudur. Ayrıca iş arayanların yüzde 11 gibi kayda değer bir orana sahip oluşu, bu mahallelerde ekonomik kırılganlığın güçlü şekilde hissedildiğini göstermektedir.

Genel tablo değerlendirildiğinde, cinsiyet, yaş, eğitim ve meslek dağılımları, çalışmanın hedeflediği sosyoekonomik grupları yansıtan geniş ve çeşitli bir örneklem sağlamaktadır. Özellikle genç, işçi ve ekonomik olarak kırılgan seçmenlerin örnekleme ağırlığı, çalışmada elde edilen bulguların Bağcılar ilçesinin alt gelir gruplarının siyasal davranışlarını anlamaya elverişli bir yapıda olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu yüksek yardım oranları, seçilen mahallelerin düşük gelir grupları açısından yoğunlaşma bölgeleri olduğunu teyit etmektedir. Dolayısıyla örneklemin mekânsal sınırları, araştırmanın amacına uygun şekilde belirlenmiş; ekonomik kırılganlık ile siyasal tercihin ilişkisini gözlemlemeye imkân verecek sosyoekonomik arka plan sağlanmıştır.

4. Bağcılar'daki Seçmenin Parti Aidiyeti ve Genel Seçimlerdeki Oy Davranışı

Bu bölümde, çalışmaya katılan bireylerin seçimlerdeki oy verme davranışları; cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi değişkenleri temelinde incelenmektedir. Analiz kapsamında katılımcıların kendilerini yakın hissettikleri siyasi parti, son Cumhurbaşkanlığı seçimindeki aday tercihleri, son büyükşehir belediye başkanlığı seçimi ve son ilçe belediye başkanlığı seçiminde verdikleri oy değerlendirilmiştir. Bu karşılaştırmalı incelemenin amacı, demografik özelliklerin seçmen davranışı üzerindeki muhtemel etkilerini ortaya koymak ve Bağcılar'ın alt gelir gruplarına mensup seçmenlerinde oy tercihlerinin nasıl şekillendiğini açıklamaktır.

4.1. Parti Tercihi ve Nedenleri

Katılımcıların siyasal aidiyetlerini ve oy verme eğilimlerini anlamak amacıyla çalışmada parti yakınlığına yönelik bir soru yöneltilmiştir. Parti yakınlığı, seçmenin sadece güncel seçimdeki

tercihini değil, siyasal kimliklerini de yansıtan önemli bir göstergedir. Bu sebeple “Kendinize en yakın bulduğunuz ve genelde oy verdiğiniz parti hangisidir?” sorusuna verilen yanıtlar, çalışmanın siyasal yönelimleri değerlendiren bulguları oluşturmaktadır.

Tablo 2: Kendinize En Yakın Bulduğunuz ve Genelde Oy Verdiğiniz Parti Hangisidir?

	N	%
Ak Parti	91	43,3
CHP	61	29,0
MHP	16	7,6
YRP	8	3,8
İyi Parti	5	2,4
Dem	14	6,7
Toplam	210	100

Katılımcıların parti yakınlıklarına ilişkin yanıtlarına bakıldığında, yüzde 43,3’ünün Ak Parti, yüzde 29’unun Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) yönünde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki partiye verilen destek, araştırma grubunun oy tercihleri bakımından belirgin bir ikili odaklanmaya işaret etmektedir. Ak Parti’nin ilk sırada yer alması, ilçenin sosyoekonomik profili ve muhafazakâr eğilimlerle uyumlu bir tablo sunar. CHP’nin ikinci sıradaki konumu, özellikle genç ve eğitim düzeyi görece yüksek seçmenlerin etkisini düşündürür. Bunun ardından Milliyetçi Hareket Partisi’nin (MHP) yüzde 7,6, DEM Parti’nin yüzde 6,7 oranında destek gördüğü, bu iki partinin de örneklem içinde kayda değer bir seçmen kitlesine sahip olduğu görülmektedir. Yeniden Refah Partisi’nin (YRP) yüzde 3,8, İyi Parti’nin ise yüzde 2,4 oranında tercih edilmesi, bu partilerin ilçede daha düşük düzeyde karşılık bulduğunu ortaya koymaktadır. İlgili tablo genel olarak değerlendirildiğinde, Bağcılar ilçesinin alt gelir grupları arasında siyasal tercihin büyük ölçüde iki ana parti etrafında şekillendiği görülmektedir.

Tablo 3: Partilerin Tercih Edilme Nedenleri

	Ak Parti	CHP	MHP	YRP	İyi Parti	DEM
Başarılı icraatları	33,0		6,3		20,0	
Lideri	38,5	9,8	37,5	12,5	20,0	7,1
Dini ve milli değerlere bağlılığı	16,5	4,9	31,3	25,0		14,3

Laik ve modern duruşu	4,4	60,7				14,3
Programı ve ideolojisi	4,4	9,8	12,5	50,0	40,0	28,6
Diğer	3,3	14,8	12,5	12,5	20,0	35,7
Toplam	100	100	100	100	100	100

Tablo, özellikle düşük gelir gruplarında, tercihlerin çoğu zaman güven, alışkanlık ve duygusal bağlılık gibi unsurlara dayandığını göstermektedir. Ak Parti seçmenlerinde lider faktörünün yüzde 38,5 gibi yüksek bir oran çıkması, bu mahallelerde bireysel güven ve alışılmış siyasi kimlik üzerinden kurulan bir ilişkinin hala güçlü olduğunu ortaya koymaktadır. Liderlerin oy tercihleri üzerindeki etkisi, siyasal davranışın önemli belirleyicilerindendir. Seçmenler çoğu zaman parti programlarından ziyade liderlerin söylemleri ve tutumları üzerinden siyasal davranışlarını şekillendirmektedir. Bu yönüyle lider, partinin ötesinde seçmen için güven ve aidiyet üreten bir aktör durumundadır (Çakıcı, 2020).

Aynı şekilde başarılı icraatlar başlığındaki oranının yüksek olması (yüzde 33), seçmenlerin gündelik hayatta karşılaştıkları sosyal yardım, ulaşım projeleri hizmetleri ve belediye hizmetleri doğrudan bu partiyle ilişkilendirdiklerini düşündürmektedir. Bağcılar gibi alt gelir gruplarının yoğun olduğu yerlerde devletle bireyin temas ettiği en görünür alanlar belediyelerdir. Bu nedenle hizmet algısı oy verme motivasyonunda güçlü bir belirleyicidir.

CHP’de laik ve modern duruş başlığının yüzde 60,7 ile açık ara öne çıkması, partinin seçmen kitlesinin daha çok yaşam tarzı üzerinden bir bağlılık kurduğunu ortaya koymaktadır. Bu mahallelerde CHP’ye oy veren seçmenin büyük kesimi genellikle genç veya daha seküler kimliklere sahip bireylerden oluşmaktadır. Bu seçmen grubu için parti tercihi, ekonomik beklentiden ziyade ülkenin gidişatına dair değerler üzerinden şekillendiği söylenebilir.

MHP’de lider etkisinin yüzde 37,5 ve dinî-millî değer vurgusunun yüzde 31,3 ile yüksek çıkması, partinin seçmenin daha kimlik merkezli bir tercih yaptığını gösteriyor. Özellikle milliyetçilik ve otorite algısı bu mahallelerde karşılık buluyor. YRP’nin seçmenin yüzde 50 oranında program ve ideolojiyi belirtmesi, bu seçmenin daha doktriner bir tutuma sahip olduğunu düşündürüyor. YRP seçmeni genellikle muhafazakâr değerleri daha net şekilde ifade eden bir siyasi çizgi arayışındaki bireylerden oluşmaktadır. Bu sebeple motivasyonları somut bir hizmetten ziyade ilkesel beklentilere yöneliktir.

İyi Parti için de benzer olarak yüzde 40 oranında ideoloji-program seçeneğinin işaretlenmesi, seçmenin partiye daha politik gerekçelerle yaklaştığını göstermektedir. DEM Parti seçmenin gerekçelerinin dağınık olması (yüzde 35,7 diğer, yüzde 28,6 program/ideoloji) dikkat çekmektedir. Bu durum, parti destekçilerinin oy davranışını tek bir nedene indirgemediğini göstermektedir. Bu seçmen grubunda kimlik ve ideolojik tercihler iç içe geçmektedir. Dolayısıyla tercih çok boyutlu bir motivasyonla oluşmaktadır.

Tablo 4: Demografik Özelliklere Göre Parti Tercihi

		Ak Parti	CHP	MHP	YRP	İyi Parti	DEM
Cinsiyet	Kadın	42,3	33,0	7,2	2,1	1,0	8,2
	Erkek	44,2	25,7	8,0	5,3	3,5	5,3
Yaş	18-25	32,6	32,6	6,5	10,9	2,2	4,3
	26-35	32,8	34,4	10,9	1,6	4,7	7,8
	36-45	52,2	32,6	4,3	2,2	2,2	2,2
	46-60	51,5	21,2	6,1	3,0		12,1
	61 ve üstü	66,7	9,5	9,5			9,5
Eğitim	Okula gitmedi	50,0	33,3				16,7
	İlkokul	72,4	10,3	3,4			13,8
	İlkokul/ortaokul	53,1	15,6	12,5		3,1	9,4
	Lise	42,1	35,1	10,5	3,5		1,8
	Üniversite	30,2	36,0	5,8	7,0	4,7	5,8

Tabloda parti tercihleri üzerinde cinsiyetin belirli bir farklılaşma yarattığı görülmektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri, kadın ve erkeklerin siyasal tutum ve yönelimlerinde yapısal farklılıklar meydana getirmektedir. Özellikle bakım ve ev içi emeğin ağırlıklı olarak kadınlara atfedilmesi, kadınların kamusal ve siyasal alana katılımını sınırlarken, erkeklerin ekonomik ve kamusal alanda daha etkin olmasına yol açmaktadır. Dolayısıyla, cinsiyetler arasında siyasal ilgi düzeyi ve tercihlerin farklılaşmasında belirleyici bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Gümüş, 2006).

Kadınların yüzde 42,3'ü Ak Parti'yi, yüzde 33'ü CHP'yi, yüzde 8,2'si DEM Parti'yi desteklemektedir. Bu dağılım, kadın seçmenlerin iki büyük parti arasında yoğunlaştığını fakat

özellikle DEM Parti'ye verilen desteğin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğunu göstermektedir. Erkeklerde Ak Parti desteği yüzde 44,2 iken CHP desteği yüzde 25,7 ile daha düşük seviyededir. Buna karşın, YRP kadınlarının yüzde 5,3'ü ve İyi Parti'nin yüzde 3,5'i tarafından tercih edilmiştir. Araştırmaya katılan tüm kadınlar üzerinden bir değerlendirme yapıldığında, kadınların tercihinin daha çok Ak Parti'den yana olduğu görülür. Ancak partilerin oy dağılımı kendi içinde değerlendirildiğinde CHP ve DEM Parti'de kadın oranı erkekten daha fazladır.

Yaş grupları incelendiğinde, genç seçmenlerde tercihlerin daha çeşitli olduğu görülmektedir. Yaş, seçmen tercihinin biçimlendiren temel sosyodemografik değişkenlerden biridir. Siyasal katılım bireyin yaşam döngüsü içinde şekillenmektedir ve zamanla süreklilik kazanarak aktif katılım, siyasetten uzak durma ya da kararsızlık gibi farklı yönelimler şeklinde ortaya çıkabilmektedir (Özhan, 2018).

18–25 yaş grubunda Ak Parti ve CHP eşit oranda (yüzde 32,6) tercih edilmiştir. Ayrıca YRP'nin yüzde 10,9 gibi nispeten yüksek bir orana sahip olması, gençlerde yeni partilere ve alternatif siyasal söylemlere açıklığın daha fazla olduğunu göstermektedir. 26–35 yaş grubunda CHP az bir farkla öne çıkarken (yüzde 34,4), DEM Parti desteği de görece yüksektir (yüzde 7,8). Buna karşılık, 36 yaş sonrası gruplarda Ak Parti desteği belirgin biçimde artış göstermektedir. 36–45 yaşta yüzde 52,2, 46–60 yaşta yüzde 51,5 ve 61 yaşın üstünde yüzde 66,7'ye yükselmektedir. En yaşlı seçmen grubunda CHP'nin oy oranı yüzde 9,5'e kadar düşmüştür.

Bu veriler, yaş ilerledikçe muhafazakâr ve geleneksel değerlere dayalı partilere yönelimin güçlendiğini, genç kuşaklarda ise ideolojik çeşitlilik ve yenilik beklentisinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Literatürde de siyasal tutumların kuşaklar arasında farklılaştığı, genç seçmenlerin siyasal yeniliğe daha açık olduğu, yaşlı seçmen gruplarında ise alışkanlıkların ve değerlerin tercihleri belirlemede daha etkili olduğu vurgulanmaktadır (Al & Tuncer, 2024).

Eğitim düzeyi açısından bakıldığında, tablo daha belirgin bir örüntü ortaya koymaktadır. Eğitim seviyesi düştükçe Ak Parti'ye yönelimin arttığı görülmektedir. Okula gitmeyenlerde yüzde 50, ilkokul mezunlarında yüzde 72,4, ortaokul mezunlarında yüzde 53,1 düzeyindeki katılımcı kendisini Ak Parti'ye yakın bulmaktadır. Buna karşın, üniversite mezunlarında Ak Parti desteği yüzde 30,2'ye düşmekte, CHP ise yüzde 36 ile üniversite eğitime sahip olanlarda birinci sıraya yükselmektedir. Bu veriler, eğitim düzeyinin oy davranışı üzerindeki etkisini açık

biçimde göstermektedir: eğitim arttıkça ideolojik çeşitlilik artmaktadır ve tek bir partide yoğunlaşma zayıflamaktadır. Bununla birlikte muhalefet partilerinin desteği yükselmektedir.

Tablo ile ilgili genel bir değerlendirme yapılacak olursa, şu söylenebilir: Cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi partilere duyulan yakınlığı etkilemektedir. Kadınlar ve gençler daha çeşitli siyasal davranışlar sergilerken, erkekler ve ileri yaş grupları daha çok muhafazakâr partilere yönelmektedir. Eğitim düzeyi arttıkça siyasal tercihlerin çeşitlenmesi ve muhalif partilere yönelimin artması ise genel eğilimlerle tutarlıdır. Bu tablodaki veriler, oy davranışının ekonomik olduğu kadar kültürel, kuşaksal ve toplumsal cinsiyet temelli dinamiklerle şekillendiğini göstermektedir

4.2. Cumhurbaşkanlığı Seçiminde Aday Tercihi

Bu kısımda, Mayıs 2023 Cumhurbaşkanlığı ikinci turuna ilişkin oy tercihlerini ve bu tercihlerin demografik belirleyicileri ele alınmıştır. İlk önce, katılımcıların hangi adaya oy verdikleri özetlenerek seçmen eğiliminin genel yönü ortaya konmuştur. Ardından, seçmenlerin oy davranışlarını yönlendiren başlıca faktörler lider algısı, ekonomi değerlendirmesi, kimlik ve değerler gibi etkenler incelenmiş, son olarak bu tercihler cinsiyet, yaş ve eğitim bağlamında karşılaştırılarak hangi demografik grupların hangi adaya yöneldiği detaylandırılmıştır.

Tablo 5: 28 Mayıs 2023 (2.Tur) Cumhurbaşkanlığı Seçiminde Oy Verilen Aday

	Sayı	%
Recep Tayyip Erdoğan	112	53,3
Kemal Kılıçdaroğlu	98	46,7
Toplam	210	100

Tabloya göre katılımcıların yüzde 53,3'ü Recep Tayyip Erdoğan'a, yüzde 46,7'si ise Kemal Kılıçdaroğlu'na oy vermiştir. Bu dağılım, Bağcılar ilçesinin araştırma için seçilen mahallelerinde oy davranışının görece dengeli olduğunu, ancak sınırlı da olsa iktidar yönünde bir üstünlüğün devam ettiğini göstermektedir. Muhalefetin bölgedeki varlığı da azımsanmayacak düzeydedir.

Erdoğan'a verilen desteğin yüksek olması, yalnızca ideolojik yakınlıkla değil, bu mahallelerin sosyoekonomik koşullarıyla da ilişkilidir. Alt gelir gruplarının yoğun olduğu bölgelerde seçmenler siyasal istikrar, kamu hizmetlerinin sürekliliği ve sosyal yardımlar gibi somut göstergelere daha fazla önem verebilmektedir. Dolayısıyla Erdoğan'ın uzun dönemli iktidar deneyimi, bu seçmen kitleleri için alışılmışlık duygusu yaratıyor olabilir. Bu bağlamda, ekonomik kırılganlığın belirgin olduğu mahallelerde iktidara yönelik desteğin tamamıyla ideolojik değil, pragmatik bir tercih olarak da şekillendiği söylenebilir.

Diğer yandan Kılıçdaroğlu'nun yüzde 46,7'lik desteği, Bağcılar gibi muhafazakâr eğilimlerle bilinen bir ilçede muhalefetin kayda değer bir tabana sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle gençler, üniversite mezunları ve iş arayan gruplar arasında artan destek, oy davranışının bu mahallelerde homojen olmadığını, tam tersi, yaşsal ve eğitsel farklılıklarla çeşitlendiğini göstermektedir. Bu durum, alt gelir grubunun tekdüze bir seçmen kitlesi olmadığına, ekonomik sorunlarla beraber temsil, kimlik ve yaşam tarzı gibi diğer faktörlerin de oy davranışını etkilediğine işaret etmektedir.

Araştırma bulguları, Bağcılar ilçesinin alt gelir mahallelerinde dahi siyasal yönelimlerin sanıldığı kadar tek taraflı olmadığını, iktidar-muhalefet dengesi açısından oldukça hareketli bir yapı bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 6: Desteklenen Adaya Oy verme Nedeni

	Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu
Sözüne bağlı ve dürüst olması	14,3	12,2
İcraatlarında başarılı olması	25,9	6,1
Cesur ve kararlı olması	18,8	14,3
Milli ve dini değerlere bağlı olması	33,0	4,1
Laik ve modern olması	1,8	50,0
Diğer	6,3	13,3
Toplam	100	100

Katılımcıların son Cumhurbaşkanlığı seçimindeki aday tercihlerini şekillendiren özellikler incelendiğinde, siyasal kimlik, değer yönelimleri ve adaylara atfedilen performans algılarının belirgin bir şekilde ayrıştığı görülmektedir. Tabloya göre Erdoğan’a oy veren seçmenlerin yüzde 33 gibi yüksek bir oranda “milli ve dini değerlere bağlılık” vurgusu yapması dikkat çekmektedir. Bu veri, Erdoğan destekçileri açısından kültürel ve değer temelli siyasal aidiyetin hala güçlü bir etken olduğunu göstermektedir. Diğer yandan “icraatlarda başarı” (yüzde 25,9) ve “cesur-kararlı liderlik” (yüzde 18,8) unsurlarının öne çıkması ise, değer odaklı tercihin performans algısıyla birleşerek muhafazakâr seçmenlerde bir tür bütünleşik liderlik algısı oluşturduğunu düşündürmektedir.

Diğer yandan Kılıçdaroğlu’na oy veren katılımcılarda en baskın faktörün büyük bir farkla yüzde 50 ile “laik ve modern bir duruş” olması, muhalefet desteğinin daha ideolojik değerlere dayandığını göstermektedir. Bu oran, Kılıçdaroğlu’nu destekleyen seçmenlerin oy tercihinde kültürel kimlik, yaşam tarzı beklentileri ve laiklik hassasiyetinin güçlü bir biçimde belirleyici olduğunu göstermektedir. Bunun yanında “cesur ve kararlı olması” (yüzde 14,3) ve “dürüstlük/sözüne bağlılık” (yüzde 12,2) gibi etkenlerin de muhalefet seçmeni için önemli olduğu söylenebilir. Bu durum, Kılıçdaroğlu’na verilen desteğin yalnızca kimliksel değil, aynı zamanda güven ve temsil duygusuyla da ilişkilendirildiğini göstermektedir.

İki aday arasındaki belirleyici unsurlar karşılaştırıldığında, Erdoğan seçmeninde dinî-millî kimlik ve icraat performansı ikili bir belirleyici kümeye dönüşürken, Kılıçdaroğlu seçmeninde laiklik ve modernleşme algısı baskın durumdadır.

Tablo 7: Cumhurbaşkanlığı Seçimindeki Tercihin Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

		Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu
Cinsiyet	Kadın	48,5	51,5
	Erkek	57,5	42,5
Yaş	18-25	45,7	54,3
	26-35	51,6	48,4
	36-45	50,0	50,0
	46-60	60,6	39,4
	61 ve üstü	71,4	28,6

Eğitim	Okula gitmedi	50,0	50,0
	İlkokul	69,0	31,0
	İlköğretim/ortaokul	71,9	28,1
	Lise	49,1	50,9
	Üniversite	44,2	55,8

Tablodaki cinsiyet dağılımı incelendiğinde, erkeklerin yüzde 57,5'inin Erdoğan'ı, yüzde 42,5'inin Kılıçdaroğlu'nu tercih ettiği görülmektedir. Kadınlarda ise dağılım daha dengeli olup Kılıçdaroğlu'nun biraz üstünlüğü vardır (yüzde 51,5). Fark az olsa da, kadınların muhalefete daha yakın olma eğilimi Türkiye'de uzun süredir gözlenen kadın seçmenin sosyal politikalar odaklı partilere yönelme dinamikleriyle uyumludur. Buna karşın, erkeklerde Erdoğan lehine daha yüksek oy oranı, geleneksel otorite algısı, liderlik beklentileri, güvenlik ve istikrar vurgusunun erkek seçmen nezdinde daha etkili olduğunu göstermektedir.

Yaş gruplarına bakıldığında kuşaklar arasındaki siyasal yönelim farklılığı çarpıcıdır. 18–25 yaş grubunda Kılıçdaroğlu'nun yüzde 54,3 ile önde olması, genç kuşağın değişim, demokratikleşme ve yaşam tarzı gibi başlıklara daha eğilimli olduğuna işaret etmektedir. 26–45 yaş aralığında iki aday arasındaki fark kapanmaktadır. Hatta 36–45 yaş grubunda tam bir denge oluşmaktadır. Buna karşın, 46 yaş sonrası eğilim net biçimde Erdoğan'a dönmektedir. Özellikle 61 yaş ve üzerinde Erdoğan'ın desteği yüzde 71,4'e yükselmektedir. Bu durum, yaş arttıkça muhafazakar değerlerle uyumlu adaylara yönelimin güçlendiği, siyasal sadakatin ve geleneksel siyasal kimliklerin daha belirleyici olduğunu göstermektedir. Türkiye'de yaşla birlikte artan istikrar ve güvenlik beklentisinin siyasal tercihler üzerindeki etkisi göze çarpmaktadır.

Eğitim düzeyi seçim tercihi üzerinde en keskin ayrılmaya yol açmaktadır. İlkokul (yüzde 69) ve ortaokul (yüzde 71,9) mezunlarında Erdoğan'ın desteği oldukça yüksektir. Bu gruplarda değer temelli siyaset ve lider merkezli değerlendirmelerin ağırlığı görülmektedir. Buna karşılık, lise grubunda oy dağılımı dengelenmektedir ve üniversite mezunlarında ise tablo tersine dönmektedir. Üniversite mezunlarının yüzde 55,8'i Kılıçdaroğlu'nu, yüzde 44,2'si Erdoğan'ı tercih etmiştir. Bu verilere göre, eğitim düzeyi yükseldikçe bilgi kaynaklarının çeşitlenmesi,

ekonomik beklentilerin farklılaşması ve seküler değerlerin daha görünür hale gelmesiyle ilişkilendirilebilir.

4.3. Büyükşehir Belediye Başkanlığında Aday Tercihi

Bu bölümde katılımcıların son Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimindeki oy davranışları analiz edilmiştir. Bu bağlamda, seçmenlerin hangi parti veya adaya oy verdikleri belirlenmiştir ve oy verme kararlarında etkili olan performans, hizmet beklentisi, ideolojik yakınlık ya da aday profili gibi faktörler değerlendirilmiştir. Anı zamanda bu tercihler, katılımcıların cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi gibi demografik özellikleriyle karşılaştırılarak farklı toplumsal gruplar arasında ortaya çıkan yönelimler, benzerlikler ve ayrışmalar ortaya konulmuştur.

Tablo 8: 31 Mart 2024 Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçiminde Oy Verilen Parti

	Sayı	%
Ak Parti	98	46,7
CHP	96	45,7
MHP	5	2,4
YRP	8	3,8
İyi Parti	2	1,0
DEM	1	,5
Toplam	210	100

Tablo, katılımcıların son Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimindeki oy davranışlarının iki parti arasında oldukça dengeli bir biçimde dağıldığını göstermektedir. Ak Parti'nin yüzde 46,7, CHP'nin ise yüzde 45,7 oy alması, oy davranışında güçlü bir siyasal rekabetin varlığına işaret etmektedir. Aradaki farkın yalnızca yüzde 1 düzeyinde olması, Bağcılar gibi muhafazakâr-milliyetçi ağırlıklı bir ilçede CHP'nin ciddi bir karşılık bulduğunu göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Bu durum, Büyükşehir seçimlerinin ulusal seçimlerden daha farklı şekillendiğini ve seçmenlerin yerel yönetim performansına, hizmet kapasitesine ve aday profilinden kaynaklanan beklentilere daha duyarlı olduğunu düşündürmektedir.

Ana akım iki parti dışındaki tercihler sınırlıdır. Yeniden Refah Partisi'nin (yüzde 3,8) ve MHP'nin (yüzde 2,4) aldığı oylar, ilçedeki muhafazakâr tabanın bir kısmının alternatif partilere yöneldiğini göstermekle birlikte, bu yönelimin toplam dağılım üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığı görülmüştür.

Tablo üzerinde genel bir değerlendirme yapıldığında, son Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminde katılımcıların oy davranışının genel seçim dinamiklerinden bir ölçüde ayrıştığı, özellikle de CHP'nin ilçede ulusal düzeye kıyasla daha güçlü bir karşılık bulduğu söylenebilir. Bunun olası nedenleri arasında hizmet memnuniyeti, adayların kişisel nitelikleri, ulaşım, altyapı ve sosyal destek politikaları gibi gündelik hayatı doğrudan etkileyen hizmetlerin seçmenlerin üzerindeki etkisi sayılabilir.

Tablo 9: Son Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçiminde Oy Verme Nedeni

	Ak Parti	CHP	MHP	YRP	İyi Parti	DEM
Başkan adayının özellikleri	12,2	24,0	20,0	12,5		100
Belediyenin başarılı icraatları	29,6	17,7	20,0			
Başkan adayının bağlı olduğu parti	50,0	44,8	60,0	87,5	100	
Diğer	8,2	13,5				

Tablo, katılımcıların son Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçiminde oy verdiği partiyi tercih ederken hangi faktörleri önceliklendirdiğini ortaya koymaktadır. Veriler, her partinin seçmen tabanının oy verme motivasyonunun farklı ağırlık merkezleri üzerinden şekillendiğini açık biçimde göstermektedir.

Ak Parti seçmenlerinin yüzde 50'si, oy verme kararını parti aidiyeti üzerinden açıklamaktadır. Bu oran, parti kimliğinin Ak Parti seçmeninde hala güçlü bir etken olduğunu göstermektedir. Ayrıca yüzde 29,6'sının belediyenin geçmiş icraatlarını öne çıkarması, yerel hizmet memnuniyetinin de önemli bir rol oynadığını işaret etmektedir. Başkan adayının kişisel özelliklerine atıf yapanların oranı yüzde 12,2 olup, Ak Parti seçmeninde liderlik ve parti markasının adaydan daha ön planda olduğu görülmektedir.

CHP seçmenine bakıldığında ise tablo belirgin biçimde farklılaşmaktadır. Adayın kişisel özelliklerinin yüzde 24 ile ikinci sırada gelmesi, CHP seçmeninin yerel seçimlerde aday niteliğine daha duyarlı olduğunu ortaya koymaktadır. CHP seçmeninin yüzde 44,8'inin parti bağlılığını belirtmesi, kimliksel oy verme davranışının varlığını koruduğunu ancak Ak Parti'ye nazaran daha zayıf olduğunu göstermektedir. Bu veri CHP'de adayın Ak Parti adayından daha fazla tercih sebebi olduğunu ortaya koymaktadır. CHP'nin Büyükşehir Belediye Başkanlığında oyunu genel seçimlere göre yaklaşık yüzde 17 düzeyinde artırmış olması adayın halk tarafından

gördüğü teveccühe bağlanabilir. Araştırmada elde edilen veriler ayrıca, muhalif seçmenin yerel düzeyde daha performans temelli değerlendirmelere açık olduğunu düşündürmektedir.

MHP seçmeninde parti aidiyeti yüzde 60 ile yine güçlüdür. Ancak yüzde 20'sinin aday özelliklerini, yüzde 20'sinin de belediyenin icraatlarını önemsemesi, bu katılımcı grubunun oy davranışının iki eksen arasında dağıldığını göstermektedir. Büyükşehir Belediye Başkanlığında Ak Parti ile MHP arasında bir ittifak olduğunu dikkate aldığımızda, Ak Partili adayın MHP'de Ak Parti'den daha fazla tercih edilir olması dikkatlerden kaçmamaktadır. YRP seçmeninde parti aidiyeti yüzde 87,5 oranında belirgin şekilde baskındır. Bu oran, YRP seçmeninin ideolojik çizgiye güçlü bağlılığını ve yerel seçimde dahi parti kimliğinin belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 10: Son Büyükşehir Belediye Başkanlığı Seçiminde Oy Tercihinin Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

		Ak Parti	CHP	MHP	YRP	İyi Parti	DEM
Cinsiyet	Kadın	47,4	47,4	2,1	1,0	1,0	1,0
	Erkek	46,0	44,2	2,7	6,2	0,9	
Yaş	18-25	32,6	54,3	2,2	10,9		
	26-35	43,8	50,0	1,6	1,6	1,6	1,6
	36-45	52,2	45,7			2,2	
	46-60	48,5	42,4	3,0	6,1		
	61 ve üstü	71,4	19,0	9,5			
Eğitim	Okula gitmedi	66,7	33,3				
	İlkokul	69,0	24,1	6,9			

	İlköğretim/ortaokul	68,8	25,0	6,3			
	Lise	40,4	56,1		3,5		
	Üniversite	33,7	54,7	1,2	7,0	2,3	1,2

Tablo, son yapılan büyükşehir belediye seçiminde oy davranışının cinsiyet, yaş ve eğitim değişkenleri üzerinden belirgin biçimde farklılaştığını göstermektedir. Cinsiyet açısından incelendiğinde, kadın seçmenlerin Ak Parti ile CHP arasında neredeyse eşit bir şekilde dağıldığı, erkeklerde ise Ak Parti'nin görece daha yüksek bir destek aldığı görülmektedir.

Yaş gruplarına bakıldığında, genç seçmenlerde muhalif partilere yönelimin kayda değer biçimde arttığı görülmektedir. Özellikle 18-25 yaş arasındaki seçmenlerde CHP'nin açık bir üstünlük kurduğu dikkat çekmektedir. Buna karşın, yaş arttıkça tercihler belirgin biçimde Ak Parti lehine değişmekte ve 46 yaşın üzerindeki seçmenlerde bu partinin desteği keskin biçimde yükselmektedir. En yaşlı seçmen grubunda Ak Parti tercihi baskın hale gelirken, muhalefet adaylarına verilen destek sınırlı bir düzeyde kalmaktadır.

Eğitim düzeyi ise oy davranışını en güçlü şekilde ayırtıran değişkenlerden biridir. Okula gitmeyen, ilkokul ya da ortaokul mezunu seçmenlerde Ak Parti'nin çok yüksek oranlarda destek gördüğü, buna karşılık lise ve özellikle üniversite mezunu seçmenlerde CHP'nin belirgin biçimde öne çıktığı gözlemlenmektedir. Veriler, üniversite mezunu seçmenler arasında CHP'ye yönelimin güçlü olması, eğitim düzeyi yükseldikçe muhalefete eğilimin arttığını desteklemektedir.

4.4. İlçe Belediye Başkanlığında Aday Tercihi

Bu bölümde katılımcıların son İlçe Belediye Başkanlığı seçimine ilişkin davranışları ve bu davranışların arkasındaki motivasyonlar ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Öncelikle seçmenlerin ilçe düzeyinde hangi partiye yöneldiği ortaya konulmuş, yerel ölçekteki siyasal yönelimlerin nasıl dağıldığı gösterilmiştir. Bunun yanı sıra, katılımcıların oy davranışlarını şekillendiren temel unsurlar değerlendirilmiştir. Seçmenin tercihini belirlerken adayın kişisel özelliklerine mi, partisel kimliğe mi yoksa belediye hizmetlerine ilişkin memnuniyete mi ağırlık verdiği incelenmiş, yerel seçimlerde hangi dinamiklerin daha belirleyici olduğuna dair önemli ipuçları sunulmuştur.

Tablo 11: 31 Mart 2024 İlçe Belediye Başkanlığı Seçiminde Oy Verilen Parti

	Sayı	%
Ak Parti	113	53,8
CHP	81	38,6
MHP	4	1,9
YRP	8	3,8
İyi Parti	3	1,4
DEM Parti	1	,5
Toplam	210	100

Tablo, katılımcıların son yapılan ilçe belediye başkanlığı seçimindeki oy davranışlarının büyük ölçüde iki parti üzerinde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Katılımcılar yüzde 54 oranı ile Ak Parti'ye oy verdiğini belirtmiştir. Bu oran, ilçedeki yerel siyasal eğilimlerde Ak Parti'nin belirgin bir ağırlığa sahip olduğunu göstermiştir. CHP ise katılımcıların yaklaşık yüzde 39'unun desteğini alarak ikinci sırada yer bulmuştur. Bu dağılım, genel seçimlerde olduğu gibi yerel seçimlerde de iki büyük parti etrafında kutuplaşma olduğunu ortaya koymaktadır.

Genel tablo değerlendirildiğinde, yerel seçimlerde seçmenin adaydan çok parti kimliği üzerinden hareket etme eğiliminin devam ettiği söylenebilir. Özellikle Ak Parti'nin ilçede uzun yıllara dayanan kurumsal örgütlenmesi, yerel hizmetlerde görünürlüğü oy davranışını ulusal tercihlerle benzer bir çizgide şekillendirmiş görünmektedir. CHP'nin oy oranının ise genel seçimlere kıyasla görece gerilemiş olması, ilçede yerel yönetim tecrübesinin sınırlı olmasının oy tercihlerini etkileyen faktörlerden biri olabileceğine işaret etmektedir.

Bağcılar seçmenin ilçe belediye başkanlığı seçimlerinde daha istikrarlı ve alışılmış yönelimlere bağlı kaldığını, dolayısıyla yerel seçimlerdeki tercihlerinin, ulusal siyasal kimliklerle büyük ölçüde uyum taşıdığını görülmektedir.

Tablo 12: Son İlçe Belediye Başkanlığı Seçiminde Oy Verme Nedeni

	Ak Parti	CHP	MHP	YRP	İyi Parti	DEM
Başkan adayının özellikleri	17,7	14,8				100
Belediyenin başarılı icraatları	37,2	12,3	25,0			
Başkan adayının bağlı olduğu parti	41,6	56,8	75,0	100	100	
Diğeri	3,5	16,0				

Toplam	100	100	100	100	100	100
---------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Ak Parti seçmeninin yüzde 37,2'si oy tercihini belediyenin geçmişteki başarılı icraatları üzerinden açıklamaktadır. Bağcılar'da uzun yıllar aynı siyasi gelenek tarafından yönetilmiş olmanın, hizmet memnuniyetine dayalı bir oy davranışını güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Buna karşın CHP seçmeninde aynı gerekçe yalnızca yüzde 12'si belediye icraatlarını oy verme gerekçesi olarak göstermiştir.

Ak Parti seçmeninin yüzde 17,7'si, CHP seçmeninin ise yüzde 15'i, oy verirken adayın bireysel özelliklerini dikkate aldığını belirtmiştir. Bu durum, Bağcılar'da yerel seçimlerin ağırlıklı olarak aday merkezli olmaktan ziyade parti kimliği üzerinden şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan, adayın bağlı olduğu partinin belirleyiciliği oldukça yüksektir. CHP seçmeninin yüzde 57'si, Ak Parti seçmeninin ise yüzde 41'i, oy verme kararını esas olarak parti kimliği üzerinden açıklamıştır. Küçük partiler açısından bu oran çok daha belirgin olup, MHP seçmeninin yüzde 75'i bu başlıkla toplanmıştır. Bu sonuç, küçük partilerde aday etkisinin neredeyse yok denecek kadar az olduğunu göstermektedir. Uzun yıllardır Ak Parti yönetiminde olan ilçede değişen siyasi tabloya rağmen seçmenlerin büyük bir kısmının hala parti kimliğini temel referans noktası olarak görmesi, yerel düzeyde kökleşmiş siyasal alışkanlıkların devam ettiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 13: Son İlçe Belediye Başkanlığı Seçiminde Oy Tercihinin Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

		Ak Parti	CHP	MHP	YRP	İyi Parti	DEM
Cinsiyet	Kadın	54,6	40,2	2,1	2,1	1,0	
	Erkek	53,1	37,2	1,8	5,3	1,8	0,9
Yaş	18-25	41,3	47,8		10,9		
	26-35	50,0	40,6	3,1	1,6	3,1	1,6
	36-45	60,9	34,8	2,2		2,2	
	46-60	57,6	36,4		6,1		
	61 ve üstü	71,4	23,8	4,8			

Eğitim	Okula gitmedi	50,0	50,0				
	İlkokul	75,9	20,7	3,4			
	İlköğretim/ortaokul	65,6	34,4				
	Lise	57,9	36,8	1,8	3,5		
	Üniversite	39,5	46,5	2,3	7,0	3,5	1,2

Tablo, katılımcıların son ilçe belediye başkanlığı seçimlerindeki tercihlerinin cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyine göre anlamlı biçimde farklılaştığını göstermektedir. Cinsiyet açısından bakıldığında, kadın seçmenlerin oy tercihleri Ak Parti ile CHP arasında görece dengeli bir dağılım gösterse de, kadınlarda Ak Parti desteğinin yüzde 50'nin biraz üzerinde olduğu görülmektedir. Erkek seçmenlerde ise Ak Parti tercihi yüzde 53,1'dir. Bu durum, erkek seçmenler arasında muhafazakâr eğilimlerin hala güçlü olduğunu göstermektedir.

Yaş gruplarına bakıldığında genç seçmenlerde CHP'nin görece daha güçlü olduğu, özellikle 18–25 yaş aralığında CHP'nin Ak Parti'nin önüne geçtiği gözlemlenmiştir. Yaş ilerledikçe tercihler belirgin şekilde Ak Parti lehine değişmiştir. 46 yaş ve üzerindeki gruplarda Ak Parti'nin desteği açık biçimde yükselmektedir. En yaşlı seçmen grubunda Ak Parti tercihi daha görünür hale gelirken, CHP'ye yönelim oldukça sınırlı kalmaktadır. Kuşakların farklı siyasal dönemlerde büyümeleri, genç seçmenleri daha değişim odaklı ve eleştirel, ileri yaş gruplarını ise istikrar, düzen ve geleneksel değerlere daha yakın bir konuma taşımaktadır. Dolayısıyla, yaş ilerledikçe mevcut düzeni koruma ve kültürel kodlara uyum eğilimi güçlendiğinden dolayı oy tercihleri de daha muhafazakâr partilere yönelmektedir.

Eğitim düzeyine bakıldığında ise, oy davranışını en güçlü biçimde ayrıştıran değişkenlerden biridir. Okula gitmeyen veya ilköğretim mezunu seçmenlerde Ak Parti'nin oldukça yüksek düzeyde destek aldığı, buna karşılık eğitim seviyesi yükseldikçe CHP'nin oy oranının belirgin biçimde arttığı ortaya konmaktadır. Üniversite mezunlarında CHP desteği yüzde 40'ın üzerine çıkarken, Ak Parti desteği daha düşük seviyelere gerilemiştir. Bu veriler, eğitilmiş bireylerin siyasal süreçlere yalnızca oy vererek değil, aynı zamanda tartışmalara katılarak ve örgütlenmelere daha aktif dahil olarak daha bilinçli tercihler yapma eğiliminde olduklarını ortaya koyan çalışmalarla paralellik göstermektedir. Öyle ki Kulachai, Lerdtomornsakul ve Homyamyen, eğitim düzeyi yükseldikçe bireylerin hem siyasal katılım çeşitliliğinin hem de siyasal farkındalıklarının arttığını vurgulamıştır (Kulachai, Lerdtomornsakul, & Homyamyen, 2023). Bu bağlamda, Bağcılar ilçesi örneğinde üniversite mezunlarının muhalefete

yönelimi, yalnızca ideolojik yakınlıkla değil, aynı zamanda daha geniş bir siyasal bilinçlilik düzeyiyle de ilişkilendirilebilir.

6. Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışma, İstanbul'un Bağcılar ilçesinde Kirazlı, 15 Temmuz ve Demirkapı mahallelerinde yaşayan seçmenlerin oy davranışlarını ve parti yakınlıklarını sosyo-demografik değişkenler bağlamında incelemiştir. Elde edilen veriler, ilçedeki alt gelir gruplarının oy verme davranışının tek boyutlu açıklamalarla sınırlanamayacağını, aksine kimlik, ekonomik beklenti, hizmet memnuniyeti, liderlik algısı ve kuşaksal farklılıklar gibi pek çok unsurun etkileşimiyle şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Çalışmada ilk olarak, parti yakınlığı incelenmiş ve seçmenlerin büyük oranda iki ana parti etrafında kümелendiği görülmüştür. Ak Parti'nin özellikle daha ileri yaş gruplarında, düşük eğitim düzeyine sahip seçmenlerde ve geleneksel değerlere atfın güçlü olduğu profillerde yüksek destek aldığı görülmüştür. Buna karşın, CHP'nin gençler ve üniversite mezunları arasında daha güçlü bir seçmen tabanına sahip olduğu belirtilmiştir. Bu veriler, Türkiye'de parti kimliklerinin hala kuşaksal ve kültürel ayrışmalarla yakından ilişkili olduğunu, özellikle yaş ve eğitim değişkenlerinin siyasal yönelimleri belirlemede kritik rol oynadığını göstermiştir.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine dair veriler, Recep Tayyip Erdoğan'ın özellikle milli ve dini değerlere bağlılık, kararlılık ve başarılı icraat algısı üzerinden destek gördüğünü, Kemal Kılıçdaroğlu'nun ise laik ve modern duruş ve dürüstlük algısıyla öne çıktığını ortaya koymuştur. Bu durum, seçmenlerin aday tercihinde rasyonel beklentilerin yanı sıra güçlü bir şekilde değer temelli ve sembolik unsurlara yöneldiğini göstermiştir.

Yerel seçimlere dair veriler ise farklı bir dinamik ortaya koymuştur. Büyükşehir ve ilçe belediyesi seçimlerinde oy davranışının yalnızca aday özellikleriyle değil, parti kimliği ve belediye hizmetlerinden duyulan memnuniyetle birlikte şekillendiği görülmüştür. Özellikle ilçe düzeyinde Ak Parti'nin oy oranının artması, yerelde hizmet memnuniyeti, parti örgütlenmesi ve sosyal destek mekanizmalarının seçmen davranışını etkileyen önemli unsurlar olduğunu göstermiştir.

Cinsiyet, yaş ve eğitim değişkenlerine ilişkin analizler, oy davranışının toplumsal roller ve kuşaksal deneyimlerle yakından ilişkili olduğunu göstermiştir. Kadınların daha eşitlikçi ve

sosyal politika odaklı partilere eğilim göstermesi ve gençlerin daha çoğulcu ve muhalif alternatiflere yönelmesi, eğitim düzeyi arttıkça siyasal çeşitliliğin artması, literatürdeki genel eğilimlerle uyum göstermiştir.

Bu çalışmada örneklem, Bağcılar ilçesinin, Kirazlı, 15 Temmuz ve Demirkapı mahallelerinin sosyoekonomik yapısı dikkate alınarak belirlenmiştir. Bu nedenle elde edilen bulgular, özellikle alt gelir gruplarına mensup seçmenlerin siyasal tercih ve yönelimlerini yansıtmaktadır. Bulguların yorumlanmasında bu yapısal bağlamın göz önünde bulundurulması, sonuçların daha sağlıklı değerlendirilmesine katkı sağlamaktadır.

Genel olarak, Bağcılar ilçesinin sosyoekonomik yapısının oy davranışı üzerinde belirleyici bir etkisi olduğunu ancak tek başına ekonomik koşulların oy verme davranışını açıklamada yetersiz kaldığını göstermektedir. Seçmenlerin kimlik, değer, liderlik, hizmet ve parti bağlılığı gibi unsurları birlikte değerlendirerek tercihlerini yaptıkları belirtilmiştir. Bu durum, Türkiye’de özellikle alt gelir grupları arasında oy davranışının çok katmanlı bir yapıya sahip olduğunu ve gelecek araştırmaların bu çok boyutluluğu dikkate alması gerektiği sonucunu doğurmuştur.

Söz gelimi, Bağcılar ilçesinde yapılan bu çalışma hem yerel hem ulusal düzeyde siyasal tercihlerin dinamik bir yapıda olduğunu, farklı toplumsal grupların siyasal yönelimlerinin çeşitlendiğini ve seçmen davranışının ekonomik, kültürel ve kurumsal faktörlerin etkileşimiyle belirlendiğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, Türkiye’de oy verme davranışına ilişkin literatüre güncel ve anlamlı bir katkı sağlamaktadır.

Kaynakça

- Al, A., & Tuncer, H. (2024, Mayıs). Türkiye’de sosyoekonomik faktörlere bağlı olarak değişen seçmen davranışı. 3. *Bilsel International Truva Scientific Researches and Innovation Congress Bildiri Kitabı* içinde (ss. 1075–1081).
- Arslan, A. (2020). *Seçmen davranışlarına yönelik yeni yaklaşımlar* [Seminer projesi]. Selçuk Üniversitesi.
- Bağcılar Belediyesi. (2024). *İlçemizi tanıyalım*. <https://www.bagcilar.bel.tr/icerik/ilcemizin-sosyal-yapisi>
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th ed.). Sage Publications.

- Çakıcı, F. O. (2020). Siyasal liderlik faktörlerinin seçmen tercihi açısından değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Tarih Okulu Dergisi*, 13(47), 1–25.
- Çaycı, S. (2024). *Yerel yönetimlerde çalışan memnuniyeti: Bağcılar Belediyesi çalışanlarına yönelik bir araştırma* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Nişantaşı Üniversitesi.
- Çelik, E. (2021). *Seçmen davranışlarını etkileyen faktörler ve seçmenlerin ikinci parti tercihleri* [Yüksek lisans tezi]. Atılım Üniversitesi.
- Çetin, H. (Ed.). (2015). *Siyaset bilimi* (5. bs.). Orion Kitabevi.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2016). *My Neighborhood Istanbul SES scores* [Veri seti]. Ulusal Akıllı Şehir Açık Veri Platformu. <https://ulasav.csb.gov.tr>
- Doğan, A., & Tokgöz, E. (2022). Seçmen tercihinde ekonomik gelişmelerin rolü: Ekonomik oy verme teorisi bağlamında Türkiye genel seçimleri üzerine bir inceleme. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 10(2), 1–25.
- Downs, A. (1957). *An economic theory of democracy*. Harper & Row.
- Duran, H. (2015). Siyasal katılmayı etkileyen faktörler üzerine bir araştırma: Tavşanlı-Kütahya örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (13), 1–20.
- Duverger, M. (1962). Partiler ve siyasi rejimler (E. Özbudun, Çev.). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(1–4), 1–36.
- Filiz, U. (2019). *Seçmen davranışını etkileyen sosyo-psikolojik faktörler: Pamukkale Üniversitesi örneği* [Yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Franklin, M. (2019). Nicel analiz. D. D. Porta & M. Keating (Ed.), *Sosyal bilimlerde yaklaşımlar ve metodolojiler: Çoğulcu bir perspektif içinde* (S. Gürses, Çev., ss. 101–125). Küre Yayınları.
- Gümüş, B. (2006). *Eğitim düzeyinin seçmen davranışındaki rolü ve Antalya örnek olayı* [Yüksek lisans tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Heywood, A. (2018). *Siyaset* (D. D. Bakırcı, Çev.; 19. bs.). BB101 Yayınları.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Sosyal yardım istatistikleri*. <https://data.ibb.gov.tr>

Kalaycıoğlu, E. (1984). *Çağdaş siyaset bilimi*. Beta Basım Yayın.

Kaynak, D. (2022). *Seçmen davranış kuramları bağlamında Türkiye'de oy tercihini belirleyen etmenler: 2015 genel seçimleri üzerine bir değerlendirme* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Kıskaç, A. (2020). *Türkiye'de sosyal belediyeçilik ve medya uygulamaları: Bağcılar, Esenler, Bahçelievler belediyeleri örnekleri* [Yüksek lisans tezi]. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi.

Kulachai, W., Lerdtomornsakul, U., & Homyamyen, P. (2023). Factors influencing voting decision: A comprehensive literature review. *Social Sciences*, 12(9), Article 523. <https://doi.org/10.3390/socsci12090523>

Neuman, W. L. (2014). *Social research methods: Qualitative and quantitative approaches* (7th ed.). Pearson Education.

Özhan, M. (2018). *Türkiye'de seçmen davranışları: Güneydoğu Anadolu incelemesi* [Doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Salkım, S. (2012). *Dinin seçmen davranış üzerine etkisi: Bağcılar örneği* [Yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.

Şenel, S. (2014). *Yerel demokrasi ve Bağcılar Belediyesi örneği* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi.

Ünal, B. A. (2016). Oy verme davranış modelleri. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 6(15), 1–18.

Yazarların Katkı Oranı

Örnek 1: Yazarlar çalışmaya eşit katkıda bulunmuştur.

Örnek 2: Birinci Yazar'ın çalışmaya katkısı %50 [A], İkinci Yazar'ın çalışmaya katkısı %50 [B] oranındadır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan etmektedirler.

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışma için destek alınmamıştır.

Etik Onay: Bu makale için etik onay raporu alınmıştır.